Lausunto kulttuuripoliittisesta selonteosta

VNS 8/2024 vp
Sivistysvaliokunnalle
28.2.2025

Sari Aalto-Setälä, johtaja, yhteiskuntasuhteet ja viestintä

Yhdymme selonteon visioon.

Kulttuuri- ja luovat alat on nähtävä jatkossa yhtenä suurena perusteollisuuteen verrattavana kasvualana.

Kiinnitämme valiokunnan huomion siihen, että…

Visioon pääseminen edellyttää

1. riittävästi resursseja selonteon toimeenpanoon sekä eri valtion hallinnonalojen että luovien toimialojen rajat ylittävää yhteistyötä.
2. lainsäädännön kehittämistä niin, että tekijöiden ja muiden oikeudenhaltijoiden taloudelliset ja moraaliset oikeudet turvataan; erityisesti digitalisaation ja tekoälyn aikakaudella.
3. Suomen aktiivista roolia tekijänoikeuslain tehokkaassa täytäntöönpanossa sekä EU:n sisämarkkinoilla että kotimaassa.
4. kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden tarpeiden huomioon ottamista valtion TKI-rahoitusta suunniteltaessa jo alkuvaiheessa. Menestystä edistää myös alan epätyypillisiin työsuhteisiin liittyvien sosiaaliturvahaasteiden korjaaminen.

Tulevaisuuskestävä tekijänoikeuslainsäädäntö on pohja kasvulle ja työllisyydelle

Mietinnössä tulisi varmistaa, että

- luovan sisällön ja tekijänoikeuksien hyödyntämistä kehitettäessä kannustetaan oikeudenhaltijoiden ja käyttäjien välisiin **sopimiseen** tekijänoikeuden rajoitusten asemesta.
- **tekoälyyn ja tekijänoikeuteen** liittyvät maininnat olisivat tarkempia:
  - Suojatun sisällön käyttämiseen tekoälymallin kouluttamiseen tarvitaan aina oikeudenhaltijan lupa ja koulutusprosessin tulee olla avoin.
  - Kokonaan tekoälyllä tehtyä sisältöä ei tulisi suojata tekijänoikeudella ja tekoälyn tuottama sisältö tulisi merkitä kuluttajan kannalta tunnistettavasti.
  - Taiteilijalla on oltava oikeus päättää oman äänensä, kuvansa ja nimensä käytöstä sekä keinot estä niiden luvaton käyttö.

THANK
YOU.
FOR
THE
MUSIC
gramex